

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 11 · 8. november
Sesjonen 2021–2022

Møte mandag den 8. november 2021 kl. 12

President: Eva Kristin Hansen

Dagsorden (nr. 11):

1. Finansministerens redegjørelse om endringer av Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 LS (2021–2022) om statsbudsjettet 2022
(Det vil bli foreslått debatt umiddelbart etter redegjørelsen)
2. Referat

Presidenten: Følgende innkalte vararepresentanter tar nå sete:

For Oslo: Rauand *Ismailog* Michael *Tetzschner*For Sør-Trøndelag: Hilde Marie Gaebpie *Danielsen*

Det foreligger fire permisjonssøknader:

- fra Høyres stortingsgruppe om permisjon etter Stortingets forretningsorden § 5 annet punktum for representanten Anne Kristine *Linnestad* fra og med 8. november og inntil videre
- fra representanten Audun *Lysbakken* om omsorgspermisjon i tiden fra og med 8. til og med 10. november
- fra representanten Linda Monsen *Merkesdal* om permisjon i tiden fra og med 8. til og med 11. november og fra representanten Ole André *Myhrvold* om permisjon i tiden fra og med 8. til og med 10. november – begge for å delta i den 26. partskonferanse under FNs klimakonvensjon og partsmøter under Kyotoprotokollen og Parisavtalen, COP26, i Glasgow.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden slik:

For Akershus: Tore *Vamraak* 8. november og inntil videreFor Hordaland: Sara *Bellog* Benjamin *Jakobsen* 8.–10. novemberFor Østfold: Lars Vegard *Fosser* 8.–10. november

Presidenten: Tore *Vamraak*, Sara *Bell*, Benjamin *Jakobsen* og Lars Vegard *Fosser* er til stede og vil ta sete.

Statsråd Trygve *Slagsvold Vedum* overbrakte 5 kgl. proposisjoner (se under Referat 8. og 9. november 2021).

Presidenten: Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at sak nr. 2 – Referat – vil bli behandlet før sak nr. 1, og presidenten ber derfor representantene om å bli sittende til sak nr. 2 er ferdigbehandlet.

Sak nr. 2 [12:03:11]

Referat

1. (55) Valgkomiteen melder å ha valgt Eva Kristin Hansen til leder, Trond Helleland til første nestleder og Marit Arnstad til andre nestleder
Enst.: Vedlegges protokollen.
2. (56) Endringer i smittevernloven og helseberedskapsloven (forlengelse av midlertidige forskriftshjemler for håndtering av koronapandemien mv.) (Prop. 10 L (2021–2022))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
3. (57) Endringer i midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen (forlengelse) (Prop. 11 L (2021–2022))
4. (58) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Audun Lysbakken, Grete Wold og Freddy André Øvstegård om lønnsmoderasjon for høytlønnede i staten (Dokument 8:22 S (2021–2022))
Enst.: Nr. 3 og 4 sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
5. (59) Endringer i midlertidige lover om tilpasninger i barnehage_loven, opplærings_loven, friskole_loven, introduksjons_loven og integrerings_loven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse) (Prop. 9 L (2021–2022))
Enst.: Sendes utdannings- og forskningskomiteen.

Sak nr. 1 [12:03:25]

Finansministerens redegjørelse om endringer av Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 LS (2021–2022) om statsbudsjettet 2022 (Det vil bli foreslått debatt umiddelbart etter redegjørelsen)

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:03:51]: Det er trivelig å kunne legge fram dette statsbudsjettet, et statsbudsjett som markerer en ny kurs – en ny kurs for landet vårt.

Alle de store tallene som ligger i et statsbudsjett, handler til sjuende og sist om folks hverdag. Det er folks hverdag som betyr noe – hvordan vi har det, hvordan barna våre har det på skolen, om barna til naboen har fått barnehageplass, om en selv eller de man kjenner, har en trygg jobb å gå til, å vite at det på sykehjemmet er noen som tar vare på dem vi er glad i, at man er trygg enten man bor på et lite sted eller på et stort sted.

Den økonomiske politikken skal bygge tillit, og den legger rammer rundt folks liv. Denne regjeringen sier at nå må det være vanlige folks tur. Med dette statsbudsjettet viser vi at det er det. Nå er det vanlige folks tur – vanlige folk i hele Norge.

Men hvordan får vi til det? Det gjør vi med mange grep. La meg ta det som kan høres kjedeligst ut først: kommuneøkonomi. Kommuneøkonomi er egentlig alt annet enn kjedelig. Det handler om det viktigste: trygghet – for ungene våre, for de eldre, for naboen vår, et fellesskap som gjør det mulig å leve et godt liv i hele landet. Det handler om noe jeg alltid har hatt et sterkt engasjement for, nemlig at barna har gode skoler å gå til, og som det er attraktivt for lærere å jobbe på. Derfor vil vi innføre et tilskudd på 500 000 kr per kommunale grunnskole. Vi vil også gjøre det billigere å gå i barnehagen ved å redusere maksprisen.

De med nedsatt funksjonsevne skal få den assistansen de trenger for å leve et fritt og selvstendig liv. Derfor reverserer vi Solberg-regjeringens kuttforslag på 300 mill. kr til tilskudd til ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i kommunene. De som mottar slike tjenester, skal ikke måtte føle på at de er en stor utgiftspost i kommunen de bor i. Vi vet at det bor ressurser i alle, uavhengig av funksjonsevne. Og en kommune bør ha økonomisk handlingsrom til ikke å måtte velge mellom et fritidstilbud og nødvendige tjenester til innbyggerne. Vi vil at folk skal kunne bo og leve et godt liv i hele landet. Da må det være trygt.

Kommunene må ha råd til å gi de trygge rammene som trengs. Det er de som jobber i felten, som vet best hvor skoen trykker. Det lokale selvstyret er en grunnmur i folkestyret vårt. Derfor foreslår regjeringen å øke kommunesektorens rammetilskudd med 2,5 mrd. kr i frie midler. Det kommer i tillegg til det Solberg-regjeringen la opp til. Dermed snakker vi totalt om 4,5 mrd. kr mer i frie inntekter til kommunesektoren neste år. Jeg snakker om de store tallene, men for å gjøre dette konkret: For en kommune som f.eks. Eidsvoll betyr det rundt 7,7 mill. kr mer å rutte med etter dette forslaget enn det Solberg-regjeringen la opp til.

Det å ha en trygg jobb å gå til er avgjørende. Et organisert arbeidsliv har vært og er fortsatt avgjørende, enten man er politi, sykepleier eller industriarbeider. Derfor vil vi doble fagforeningsfradraget over to år. I 2022 foreslår vi å øke fradraget med 50 pst. til 5 800 kr. De store, overordnede tallene for arbeidsmarkedet er ganske gode. Det er viktig fordi det handler om hvordan folk har det, hvordan hverdagen er, og om det er gode følelser eller uro som fyller tankene våre når vi tenker på vår egen framtid.

Når vi ser bak de store tallene, er det flere forhold i arbeidsmarkedet som vi må ta på alvor og forsøke å gjøre noe med. Selv om langtidsledigheten har falt raskt de siste månedene, er det fortsatt flere langtidsledige enn i en normalsituasjon. Over tid har det også blitt flere unge som står utenfor arbeidslivet. Det er en utvikling som bekymrer meg og regjeringen. Samtidig er det mange

bedrifter som har ledige stillinger, men som ikke finner de folkene de er på utkikk etter.

Hva kan vi statsråder og folkevalgte gjøre med det? Vi må gi både praktikerene, teoretikerne og den som aldri har vært i arbeidslivet, muligheter. Og vi må gjøre det mulig å skape arbeidsplasser og finne en jobb over hele landet. Regjeringen vil legge til rette for at flere får læreplass. Vi følger opp samfunnskontrakten for flere læreplasser og foreslår mer penger til tiltak som skal gi bedre opplæring fram til lære-plass og forsterke oppfølgingen av lærlingene ute i bedriftene. Vi vil øke tallet på tiltaksplasser med 1 000. Vi vil øke tallet på varig tilrettelagte arbeidsplasser med 250. Vi vil også gi mer penger til Jobbsjansen og til Arbeidstilsynet, og vi vil styrke desentralisert utdanning.

Så er det slik at ikke alle kan jobbe. De av oss som ikke kan stå i arbeid – enten det er i en periode eller permanent – skal også kunne leve i trygghet og forutsigbarhet. Derfor mener vi det er riktig å forlenge retten til arbeidsavklaringspenger. Det er 490 mill. kr til trygghet.

Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen gjør flere grep i boligpolitikken, bl.a. styrker vi Husbankens lånekapital med 2 mrd. kr. Vi styrker områdesatsingen i byene, og vi foreslår å styrke tilskuddsordningen for å inkludere barn og unge til 555 mill. kr.

Regjeringen har hatt tre uker på seg til å utarbeide et nytt utkast til statsbudsjett. Jeg mener vi har brukt tiden godt. Med skattegrepene vi tar i dette budsjettet, vil folk merke at landet er på en ny kurs. To av tre får mindre i skatt, 20 pst. får uendret skatt, og de 13 pst. med sterkest rygg får en skatteøkning. Alle får kutt i avgifter sammenlignet med Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstres forslag. I forhold til Solberg-regjeringens forslag kutter vi avgiftene med 2,3 mrd. kr. Det aller største enkeltgrepet vi gjør, er med elavgiften. Etter år med avgiftsøkning blir det nå avgiftskutt. Vi tar ned elavgiften med nesten 3 mrd. kr i året. Den blir nesten halvert i vintermånedene – elavgiften blir 47 pst. lavere i januar, februar og mars – og 9 pst. lavere resten av året.

Vi vil ha skattelette for dem som reiser langt til jobb. Med vårt forslag får de økt fradrag – mindre skatt. Vi vil redusere bunnbeløpet i reisefradraget med nesten 10 000 kr til 14 000 kr og kutte ferjeprisene med 30 pst. sammenlignet med januar 2021. For trafikksvake samband og steder uten fastlandsforbindelse starter vi arbeidet med å gjøre ferjesamband gratis. Vanlige folk bor over hele landet. Landets pendlere vil merke en klar forskjell med dette budsjettet, enten de bor i en sentral kommune eller i en distriktskommune. En dagpendler fra f.eks. Hamar til Oslo vil få økt sine fradrag med over 20 000 kr. Vi tar grep som monner, pendlerfradraget blir økt.

Et annet grep vi gjør, er å øke fradragene for sjøfolk, for fiskere, for jordbrukere, for reindriftsutøvere og for

tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark. Vi øker personfradraget. Vi bruker politikken aktivt til å utjevne forskjeller både geografisk og sosialt. Bedriftsbeskatningen blir som før. Det gjør vi for å skape forutsigbarhet og trygghet for bedriftene.

God klimapolitikk må være offensiv og rettferdig. Det er de som har minst, som vil merke konsekvensene av klimaendringene hardest. Det er en av grunnene til at vi må gjøre det som trengs for å få ned utslippene. Det skal vi klare. Avgifter kan være et effektivt virkemiddel for å redusere utslipp. Men det må ikke bli slik at de som har minst, også må være de som bærer den tyngste børa. Dersom vi skal klare å løse klimakrisen, må vi ha folk med oss, ikke mot oss. Det preger innretningen på dette budsjettet. Vi må starte med oss selv. Regjeringen vil øke avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp til omtrent 2 000 kr i 2030. Vi legger opp til å øke CO₂-avgiftene på ikke-kvotepliktige utslipp med samme takten som Solberg-regjeringen, men vi gjør det på en måte som ikke rammer folk så skjævt. Vi reduserer veibruksavgiftene slik at pumpeprisen blir ca. 30 øre lavere sammenlignet med forslaget til regjeringen Solberg. Veibruksavgiften på biodrivstoff reduseres særlig. Vi senker trafikksikringsavgiften, øker pendlerfradraget og kutter ferjetakstene. Og som jeg allerede har vært inne på, bygger vi ladestasjoner i kommuner hvor det mangler. Løsningen på klimautfordringen og at hverdagen til folk fungerer, må gå hånd i hånd. Med den kraftige avgiftsreduksjonen vi gjør på biodiesel, vil vi også gjøre det mer lønnsomt å bygge ny fornybar industri i Norge. Klimapolitikken må handle om å kutte utslipp både i dag og i fremtiden. Vi må derfor legge til rette for utvikling av klimavennlig teknologi. Det gjør vi bl.a. ved å foreslå mer penger til grønn utvikling og omstilling gjennom Enova og Innovasjon Norge.

Det er viktig at vi kutter utslippene her hjemme. Samtidig er det ingen tvil om at det som virkelig vil monne, er å få til endringer internasjonalt. Klimakrisen skjer ikke kun i Norge, det er en global krise. Derfor varsler regjeringen at vårt mål er å doble Norges klimafinansiering til 14 mrd. kr senest i 2026. Vi vil bidra til betydelige globale utslippsreduksjoner og klimatilpasning, bl.a. ved å bevare regnskog, bygge ut fornybar energi og sette land i stand til å takle klimaendringer, f.eks. når det gjelder evnen til å bevare egen matproduksjon. Regjeringen skal føre en aktiv klimapolitikk der vi bruker en rekke virkemidler for å få ned våre utslipp, samtidig som vi bygger industri, har verdiskaping og tar hele Norge i bruk.

Oljeeventyret har gitt Norge unike muligheter. Det er oljefondet et bevis på. Ikke bare vokser fondet fordi folkene i Norges Bank gjør en god jobb med å forvalte pengene, det vokser fordi det blir tilført friske midler fra ressursene på norsk sokkel. I 2022 anslås statens inntek-

ter fra oljenæringen til 277 mrd. kr. Titusentalls mennesker arbeider i oljeindustrien. Mye av vår velferd er bygd på skuldrene til oljearbeideren, og vi står på skuldrene til generasjonene før oss. De var framsynte strateger som tok kloke valg for fellesskapet og fremtiden. De har vært med på å legge grunnlaget for det flotte landet vi lever i, og gitt oss de beste forutsetningene for et godt og trygt liv. Det er et stort ansvar å forvalte en slik arv.

En av mine forgjengere, hedmarkingen Sigbjørn Johnsen, satte inn de første pengene i oljefondet da han var finansminister i 1996. Vi er et av veldig få parlament i verden som har så stor økonomisk handlefrihet, og vi har det på grunn av de kloke valgene tidligere generasjoner gjorde. De tok valg om hvordan våre naturressurser skal forvaltes, som gjør at vi har helt andre muligheter enn nesten noe annet samfunn. Og hvis vi tar de riktige valgene, vil generasjonene etter oss ha like store muligheter til å føre en økonomisk politikk som gir folk i hele landet trygghet og rammer for et godt liv.

I Norge er vi rike sammen. Sist jeg var med på å legge fram et statsbudsjett, i 2013, foreslo vi å bruke 135 mrd. oljekroner. Åtte år senere foreslo Høyre–Kristelig Folkeparti–Venstre-regjeringen at vi skal bruke 322 mrd. oljekroner neste år. Vi i Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen legger oss på samme nivå. Men når man deler det opp, tilsvarer det ca. 60 000 kr per nordmann i oljepenger neste år.

Norges Bank har varslet at tiden med rekordlave renter går mot slutten. Vi må være varsomme med å bruke mer oljepenger, for det kan føre til at renteoppgangen blir brattere. I så fall kan kronekursen bli sterkere – det kan gjøre forholdene vanskeligere for bedriftene våre og dermed for arbeidsplasser over hele landet. Renteøkninger slår også direkte inn i lommeboken til folk flest. For å ta et eksempel: For en familie som har 3,5 mill. kr i lån, vil renteutgiftene øke med 27 000 kr for hver prosentenhet renten øker.

Jeg vil avslutte denne bolken med igjen å si at vi som sitter i denne salen nå, må huske på at de valgene vi tar i dag, ikke bare har betydning for i morgen, men også for generasjonene som kommer etter oss. Vårt felles mål må være at de skal ha minst samme muligheter som oss til å gi folk som bor i Norge, et godt liv, og vi må lære av historien. Vår rikdom er bygd på nasjonal selvråderett og kloke, langsiktige valg – at vi selv bestemmer hvordan vi vil bruke våre naturressurser. Vi styrer i fellesskap over ressursene i havet, skogen, jorda og våre enorme energiresurser. Og vi må tenke langsiktig. Det er viktig for vår nasjonale kontroll at vi ruster oss bedre, slik at vi kan forebygge oppkjøp som kan true nasjonale sikkerhetsinteresser. Vi setter derfor av penger til å bygge opp en ny screeningmekanisme for å være bedre rustet mot eventuelle oppkjøp, slik vi så i Bergen Engines-saken.

Vi skal bruke norske naturressurser til å øke vår verdiskaping, bygge lokalsamfunn og bygge hverandres velferd. Når man ser de store tallene i et statsbudsjett, kan man noen ganger bli fartsblind. Vi må ha respekt for hvordan vi bruker skattepengene til folk. Offentlige utgifter utgjør om lag 60 pst. av fastlands-BNP. De offentlige etatene skal få midler for å gjøre en god jobb, men vi har ikke råd til å sløse. Til det er oppgavene det offentlige gjør, altfor viktige. Staten har brukt for mye på konsulenttjenester de siste årene. Vi må ta pengene fra det som ikke er så fornuftig, og bruke dem der det trengs. Derfor foreslår regjeringen at de etatene som har brukt mest på konsulenttjenester innen PR og organisasjonsutvikling, får kutt. Dette er en start og viser en ny retning.

Det er også på tide å dempe lønnsfesten i det øverste sjiktet i offentlig sektor. Dette er en prosess vi nå setter i gang. Det er et tydelig styringssignal fra regjeringen. Vi ønsker et samfunn med mindre forskjeller. Offentlig sektor skal ikke øke forskjellene verken geografisk eller sosialt – den skal redusere dem.

Jeg snakket tidligere om trygghet, at det er folks hverdag som betyr noe. Med dette statsbudsjettet er målet at flere barn skal få en trygg oppvekst, at vi får hjelp når vi blir syke, at vi vet at de eldre blir tatt godt vare på. Det viktigste er at kommunene får handlingsrom til å gi gode tjenester til folk. Derfor styrker vi kommuneøkonomien. I tillegg må staten bidra der den kan. Vi vil styrke det statlige barnevernet med 100 mill. kr. Vi vil styrke sykehusene med 700 mill. kr, slik at de kan få ned ventetidene og ta igjen etterslepet i behandlinger som følge av pandemien. Vi øker også grunnfinansieringen for bl.a. å kunne øke behandlingen innenfor psykisk helsevern. Vi vil øke innsatsen for å rekruttere fastleger med målrettede tiltak, inkludert 50 mill. kr for å innføre en ny tilskuddsordning for legevakt i kommuner med særskilte rekrutteringsutfordringer.

Grunnleggende for tryggheten er et nært og tilgjengelig politi. Derfor vil vi gi politiet økte ressurser for å legge til rette for økt lokal tilstedeværelse. Vi vil øke bevilgningene til politiet med 200 mill. kr. Vi foreslår å styrke politi, domstolene og kriminalomsorgen. Vi gjennomfører tiltak for å bedre rettssikkerheten. Vi foreslår ytterligere 100 mill. kr til tiltak mot flom og skred. Vi vil verne om tryggheten uansett hvor man bor i Norge. Derfor er nettopp sikkerhet og beredskap en tung prioritering for regjeringen.

Innledningsvis sa jeg: Nå er det vanlige folks tur. Jeg sa at det handler mye om kommuneøkonomi, arbeid, fordeling av skatt. Men det handler om mye mer. Ikke minst handler det om noe som er veldig fint med Norge i forhold til andre land – vi bor spredt, det finnes folk, kultur og tradisjoner langs hele det langstrakte landet vårt. Der finner vi næringer som vi er stolte av – jord-

bruk, fiskeri, reiseliv, kraftkrevende industri og mye annet – men det kommer ikke av seg selv. Det handler om politikk, det handler om verdier, det handler om å ville. Vi er en regjering som vil ha utvikling i hele landet. Vi vil snu den voldsomme sentraliseringen vi har sett de siste åtte årene. Det er noe vi kan bestemme oss for at vi vil gjøre noe med, og vi skal gjøre noe med det. Vi mener at tilbudene og mulighetene skal finnes der folk vil bo, uansett om man bor i byen eller på bygda. Det er derfor vi vil styrke bl.a. Innovasjon Norge, det er derfor vi vil styrke de nære tjenestene, det er derfor vi vil ta deler av pengene Solberg-regjeringen ville bruke på kommunesammenslåing, og heller bruke 100 mill. kr mer på bredbånd. Og det er derfor vi tar grep for jordbruket, for sjøfolk og for fiskerinæringen. Vi vil utvikle hele Norge – fordi vettet er jevnt fordelt utover landet, fordi Norge er en helhet som består av stort og smått, fordi Norge er et samfunn der alle skal få leve et trygt, godt liv, og livet stort sett er hverdag, og hverdagen skal være god.

Den grunnleggende oppgaven for en folkevalgt er å se, lytte, forstå og handle. Og så skal vi tjene. Det er utgangspunktet for arbeidet vi gjør i regjeringen. Det er plattformen vi bygger på. Det er det dette statsbudsjettet handler om. For politikk handler om folk. Vi vil være en regjering som lytter til folk – i by og i bygd. Vi vil utvikle hele Norge til et Norge med små forskjeller i det Norge vi er så glad i.

Presidenten: Presidenten vil nå åpne for en kommentarrunde begrenset til ett innlegg fra hver parti-gruppe med en taletid på inntil 3 minutter. Etter hvert innlegg fra opposisjonspartiene gis finansministeren anledning til en kommentar på inntil 2 minutter. Deretter får representantene for opposisjonspartiene mulighet til en sluttkommentar på inntil 2 minutter.

Videre vil det bli åpnet for en kommentar fra finansministeren på inntil 3 minutter til slutt. Presidenten vil foreslå at vi tar kommentarrunden fra talerstolene nede på gulvet.

Eigil Knutsen (A) [12:22:51]: Høstens valg ga landet et nytt flertall. Likevel ble grunnlaget for dette budsjettet lagt av den forrige regjeringen. Den nye Arbeiderparti-Senterparti-regjeringen har bare hatt tre uker på seg, men viser likevel med dette tilleggsnummeret at vi endrer retning på politikken.

Vi endrer retning i arbeidslivspolitikken. Der arven etter åtte år med Høyre og Fremskrittspartiet er en svekket arbeidsmiljølov og en dobling av unge uføre, tar vi nå kraftfulle grep for å sikre et trygt og organisert arbeidsliv for alle: flere tiltaksplasser, læreplasser og VTA-plasser, et styrket Nav og arbeidstilsyn og en dobling av fagforeningsfradraget over to år, for å nevne noe.

Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen styrker også velferden. Der våre forgjengere har økt barnehageprisen, senkes nå maksprisen kraftig. Sammen med reduserte ferjepriser, et økt pendlerfradrag og redusert skatt for vanlige og lave inntekter viser vi hvem vi er til for, og at vi mener alvor når vi sier at vi skal redusere de økonomiske forskjellene.

Det gjør vi også ved å øke skatten for noen. De med de største aksjeformuene må betale mer i formuesskatt. De med høye inntekter må betale litt mer. Etter åtte år med høyreregjering kommer det til å gå helt fint. To tredjedeler får lavere skatt med dette budsjettet, kun 13 pst. får økt skatteregning.

Klimapolitikken skal være offensiv og samlende. I dette budsjettforslaget tar vi kraftfulle grep for å kutte utslipp, og vi gjør det mulig å ta grønne valg, bl.a. gjennom tilskudd til ladestasjoner i hele landet. Næringspolitikken skal henge sammen med klimapolitikken og kutte utslipp, skape arbeidsplasser og øke eksporten.

Fra regjeringspartiernes side ser vi fram til å jobbe med dette budsjettforslaget i Stortinget. Høstens valg ga et historisk mandat for en ny kurs, og den kursen tegnes opp allerede i dette tilleggsnummeret.

Tina Bru (H) [12:25:08]: Støre-regjeringen mangler svar på de store utfordringene som Norge står overfor. De mangler svar på hvordan de skal fortsette å få flere til å fullføre skolen og færre til å falle utenfor. De mangler svar på hvordan de skal hindre helsekøene fra å øke når de tar valgfriheten fra de sykeste. De mangler svar på hvordan de skal kutte de klimagassutslippene de sier de skal kutte, samtidig som diesel og bensin ikke skal bli dyrere. De mangler svar på hvordan de skal skape flere jobber samtidig som de øker skattenivået for norske bedrifter.

Gjennom åtte år med borgerlig regjering var kritikken fra den sosialistiske opposisjonen den samme: Alt av justeringer kunne stemples som usosiale kutt. Nå som de samme partiene sitter i regjering, ser vi at usosiale kutt kommer i mange former, deriblant gjennom å fjerne fritt behandlingsvalg og f.eks. fritidskortet.

Fremfor å prioritere dem som trenger det mest, velger denne regjeringen å smøre milliardene tynt utover. Gjennom åtte år i regjering valgte Høyre å målrette tiltak for dem som trenger det. Staten skal ikke være alt for alle, men den skal hjelpe dem som trenger det mest. Jeg mener de 690 mill. kr til lavere makspris for alle og 3 mrd. kr til redusert elavgift for alle heller kunne vært brukt på å løfte dem som har minst. Det er sikkert hyggelig – og det er fint for meg som har en sønn i barnehage – å nå få litt billigere barnehage, men det er ikke jeg som trenger det mest.

Vi i Solberg-regjeringen prioriterte lavinntektsfamilier og andre sårbare grupper på både barnehage, SFO, fritidsordninger og bostøtte, for å nevne noe. Det ble billigere eller helt gratis for dem som trengte det mest – vi prioriterte.

Denne tilleggsproposisjonen bekrefter det inntrykket vi fikk da regjeringen la frem Hurdalsplattformen. Det finnes ingen store prosjekt denne regjeringen ønsker å gjennomføre fremover. Det nærmeste vi kommer, er at de øker satsingen på arbeid utover vårt forslag, og det er vel og bra. Men fra der av er det lite spor av noen skikkelige satsinger eller start på satsinger som løser de store utfordringene vi står foran. Det er smått og stort, det er innfrielse av valgløfter som Senterpartiet kom med, som sikkert er hyggelige, men lite egnet til å ta Norge fremover. Mye av det er også veldig dyre, men ganske dårlige løsninger. Det synes jeg er synd.

For å avslutte med litt skryt: Det er godt at regjeringen ikke øker oljepengebruken. Norsk økonomi går nå godt, og det er viktig at vi begrenser offentlig pengebruk og legger til rette for at norsk næringsliv får tilgang på den arbeidskraften de trenger. Som regjeringen selv skriver: Den gode utviklingen i arbeidsmarkedet tilsier at budsjettbalansen ikke bør svekkes sammenlignet med forslaget fra regjeringen Solberg. Jeg håper regjeringen følger sitt eget råd når den nå skal forhandle i Stortinget med SV.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:27:53]: Jeg hører Høyre si at Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen mangler svar, men vi har helt andre svar enn det som har dominert norsk politikk nå i åtte år, der alle de store offentlige reformene har vært sentralisering. Vi ser det i skatte- og avgiftsprofilen, for ved hver eneste runde har det vært sånn at det er de som har hatt det mest krevende, som har hatt dårligst råd, som har fått de største belastningene. Vi har andre svar enn det Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre har gjennomført nå i åtte år. Svarene våre er at vi ønsker å styrke offentlig sektor, på store og små steder, og vi ønsker å bruke skatte- og avgiftspolitikken til å utjevne forskjeller, ikke forsterke forskjeller. Vi ønsker en klimapolitikk der vi skaper industri, arbeidsplasser og verdiskaping rundt omkring i hele Norge, og vi ønsker å spille på lag med folk, ikke mot folk.

Så merker jeg meg at Tina Bru sier at vi ikke prioriterer dem som har de største utfordringene. En av de største prioriteringene vi gjør, er å gi 300 mill. kr ekstra til ressurskrevende tjenester, og det er altså til dem som har absolutt størst hjelpebehov rundt omkring i norske kommuner. Og hvorfor gjør vi det? Jo, fordi de skal ha trygghet for at de får gode tjenester der de bor. Men i tillegg skal de være trygge på at det ikke er sånn at den lo-

kale ordføreren kan si at på grunn av at den jenta eller gutten får det tilbudet, må vi kutte i det kommunale fritidstilbudet. Vi ønsker ikke at det skal være sånn. Derfor prioriterer vi 300 mill. kr til den kanskje mest utsatte av alle grupper.

Det er noe forunderlig med Høyre, som i alle andre sammenhenger har tro på skatte- og avgiftskutt – med en gang det gjelder alle, så er det noe gærent. Når vi nå ønsker å redusere elavgiften slik at regningen til folk går ned – vi kutter strømvavgiftene i januar, februar og mars med 47 pst. – blir det å bruke skatt og avgift plutselig et feil virkemiddel, for da treffer det de mange, ikke de få. Vi i Senterpartiet og Arbeiderpartiet ønsker å gjøre grep som treffer mange, for vi mener det er klokt å bruke skatte- og avgiftspolitikken til å utjevne forskjeller, ikke til å forsterke dem.

Tina Bru (H) [12:30:13]: Jeg er ikke enig i at en av de største prioriteringene til denne regjeringen er de 300 millionene. Det er jo tvert om de 3 milliardene i redusert elavgift som er den virkelig store prioriteringen i dette budsjettet. Ja, det treffer alle, men det er jo ikke alle i Norge som nå har lik strømpris. For noen er strømprisen ganske lav. Dette er en betydelig kostnad, og jeg lurer veldig på om regjeringen har tenkt å fortsette med dette i årene fremover. I så fall er det en stor prioritering, år etter år, som vil spise opp mye av handlingsrommet.

Jeg skulle ønske at finansministeren kunne fulgt de ordene han selv brukte i innlegget sitt her i dag, hvor han sa at vi må ikke sløse, vi må bruke pengene der de trengs. Jeg synes ikke at dette budsjettet gjør det når man smører så tynt utover på mange ting.

Men for å ta et annet konkret eksempel: skole. Som nevnt dropper en av fem elever ut av videregående opplæring. Det er alvorlig. Vi vet at fullført videregående henger veldig tett sammen med mulighetene folk har til å få seg jobb senere i livet. Å sørge for at flere fullfører videregående, gjør at flere, særlig ungdommer, kommer seg i jobb, færre går på ytelser og færre faller fra. Likevel: Den største skolesatsingen til denne regjeringen er å gi et flatt beløp til alle kommuner, som belønner dem for å ha mange skoler, ikke for å ha gode skoler.

En milliardsatsing på skolene er bra, men denne milliardsatsingen bør gå til å sørge for at vi har gode skoler, ikke bare mange skolebygg. Når en av fem dropper ut, er det en betydelig utfordring for samfunnet, som vi er nødt til å gjøre noe med. Det er min hovedkritikk av dette budsjettet – det er ingen store prosjekter for å ta tak i de store utfordringene Norge har. Samtidig øker man skattene for næringslivet når vi er på vei ut av en pandemi. Det er ikke god politikk for å skape vekst. Og samtidig svekker man klimaeffekten i vårt viktige virke-

middel, som er CO₂-avgiften, ved å senke veibruksavgiften, som hindrer grønn omstilling, og som jeg vet at denne regjeringen er opptatt av å få til.

Nå gjenstår det å gå inn i detaljene for å finne ut hvordan dette tar oss til målet om å kutte utslippene innen 2030. Jeg stiller meg tvilende til at vi får det til.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [12:32:28]: Arbeidet med å ta Norge i en ny retning er i gang. Den første store milepælen er i dag, og den nye Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen har en ny plan for Norge. Vår klare ambisjon er å redusere forskjellene og sørge for at flere av dem som står utenfor arbeidslivet, kommer seg i jobb. Vår plan er å sørge for å utvikle hele Norge og sørge for å gjøre hverdagen litt bedre for dem som bor ytterst. Vår plan er å sørge for å kutte klimagassutslipp i Norge samtidig som vi skaper flere arbeidsplasser og øker verdiskapingen i Norge.

De første kommentarene som kom til statsbudsjettet, var ganske betegnende når det gjelder hvordan den avgåtte regjeringen ser på den nye regjeringens politikk. Da den nye regjeringen sa at vi har behov for å styrke den felles velferden i kommunene – styrke mulighetene som kommunene har til å gi en bedre eldreomsorg, til å gi bedre skoler, til å gi bedre tjenester til noen av de aller svakeste i samfunnet – var det første representanten Solberg gjorde, å rette en advarende finger mot at en ikke skal bruke for mye penger. Og da den nye regjeringen gikk ut og varslet at vi skal sikre folks trygghet i hele Norge og sikre det lokalt tilstedeværende politiet, var den første kommentaren fra representanten Stensland at vi må komme oss ut av valgkamptåken. Nei, vi skal ikke ut av noen tåke, vi skal gjennomføre den politikken vi gikk til valg på. Det er det dette budsjettet bærer tydelig preg av.

Til reduksjonen i avgifter og reduksjonen i elavgift: Det er altså de som har minst fra før, som blir rammet hardest når avgiftene øker. De som har gode inntekter, kan trekke på skuldrene og si at det ikke er så viktig med redusert barnehagepris, det er ikke så viktig med reduserte avgifter. Men for dem som har minst fra før, blir det litt enklere å gå vinteren i møte når en vet at en får de laveste elavgiftene i vintermånedene siden midt på 1990-tallet dersom dette budsjettet går gjennom. Så kan heller de som har god rygg til å bære, bidra til fellesskapet gjennom å betale litt mer skatt av sin inntekt og formue. Den prioriteringen legger dette budsjettet opp til. Vi tar kraftfulle grep for å se hele Norge, for å redusere forskjeller, for å ta hele Norge i bruk og for å kutte utslipp – ikke mot folk, men på lag med folk i hele Norge.

Hans Andreas Limi (FrP) [12:35:32]: La meg først få gratulere finansminister Slagsvold Vedum med sin første budsjettframleggelse, riktignok bare et tilleggsnum-

mer – men allikevel. Finansministeren snakket mye om at det er en ny retning, og så kan man spørre seg om hva som egentlig er forskjellen sammenlignet med det budsjettet som ble lagt frem 12. oktober av den forrige regjeringen. Det er i hvert fall noen helt klare likhetspunkter: Det settes rekord i pengebruk, og de helt klare budsjettvinnerne er symbolske klimatiltak og økning i bistand – symbolske i den forstand at effektene er høyst diskutabile og prisen også usikker.

Det er vanlige folk uansett, og det er norsk industri som skal ta denne regningen. Regjeringen har funnet rom for å øke fagforeningsfradraget, det skal doubles, men de har ikke klart å reversere den sosiale økningen i egenandelsgrensen, som altså rammer en million nordmenn som har frikort. Og det er ikke en videreføring i dette budsjettet av satsingen på psykisk helse på det nivået som Fremskrittspartiet fikk gjennomslag for i årets reviderte budsjett. Det er heller ikke 1 mrd. kr til sykehusene, som Arbeiderpartiet har forespeilet tidligere. Det betyr at helsekøene sannsynligvis ikke går ned, men vil gå opp. Det er et dårlig signal i den situasjonen vi står i, og det er en skuffende leveranse.

Økningen i CO₂-avgiften på nesten 30 pst. blir videreført, og finansministeren bekreftet nå nettopp at det er et mål for denne regjeringen, som for den forrige, å tredoble CO₂-avgiften, til tross for tydelige løfter tidligere om det motsatte. Og det er veldig kritisk for norske arbeidsplasser.

Drivstoffprisene er skyhøye, CO₂-avgiftsøkningen presser prisene ytterligere opp, pumpeprisene vil gå opp i henhold til det statsbudsjettforslaget som ble fremlagt av den forrige regjeringen. Når jeg ser det som skrives i dette tilleggsnummeret, kommer jeg til å tenke på det Jens Stoltenberg av og til sa: Hvis du har planlagt å ta heisen til femte etasje og du går av i tredje, har du da tatt heisen opp eller ned? For det er høyst uklart hva regjeringen egentlig legger opp til når det gjelder veibruksavgiften, men konklusjonen må være at den går opp selv om den ikke går så mye opp som det Solberg-regjeringen hadde foreslått.

Så kan man snakke mye om strømpriser som er skyhøye, og det er bra at regjeringen foreslår å redusere elavgiften, men dessverre bare i tre måneder. Utover de første tre månedene skal man bare videreføre det som var forslaget fra Solberg-regjeringen om halvannet øre i reduksjon. I tillegg har vi november og desember i år, som også blir vanskelig for svært mange norske husholdninger.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:38:45]: Jeg ber Stortinget bare spole noen år tilbake i tid, for da var det finansminister Siv Jensen som sto der finanspolitisk talsperson Hans Andreas Limi står nå. I de årene hun

var finansminister, satte hun ny avgiftsrekord år etter år, så det blir nesten litt rart å høre på Hans Andreas Limi når han kritiserer regjeringen for å kutte i elavgiften, når vi vet at hans tidligere leder økte strømvavgiften i løpet av sine første år med anslagsvis 40 pst. Det har aldri noensinne vært høyere strømvavgifter i Norge enn da Fremskrittspartiet styrte politikken. Så det er litt rart at han er så indignert over at vi bare reduserer elavgiften med 47 pst. i januar, februar og mars, når Fremskrittspartiet gjorde akkurat det motsatte da de hadde makt. Det er rart at han er så indignert over at vi bare kutter strømvavgiftene med 9 pst. resten av året, når Fremskrittspartiet gjorde akkurat det motsatte da de hadde regjeringsmakt.

Hvis man ser på dette opplegget, styrker vi jo sykehusene med 700 mill. kr. Vi legger inn mer penger til psykisk helse, for vi mener at det er viktig å satse på psykisk helsevern. Vi styrker kommuneøkonomien, noe som gjør at man kan ta tak i ting i en tidlig fase. Vi gir ekstra midler til å sikre at for dem som har det aller største behovet, i såkalte ressurskrevende tjenester, blir det styrket med 300 mill. kr. Og vi øker bevilgningene til det statlige barnevernet med 100 mill. kr, nettopp for å hjelpe dem som er mest sårbare i samfunnet.

Men det må være rart å være Fremskrittspartiet – det partiet som har hatt mest makt i Norge de siste åtte år, sammen med Høyre, og har gjort opp alle budsjetter. Den måten de har gjort opp budsjettene på, er gjennom økte avgifter, og så framstår Hans Andreas Limi som en eller annen form for indignert fordi det nå kommer en regjering som kutter avgiftene for folk flest. Heldigvis har det blitt regjeringsskifte, heldigvis er det en ny kurs, der man ser vanlige folk i hele Norge.

Hans Andreas Limi (FrP) [12:40:49]: Jeg er ikke indignert, snarere tvert om: Jeg sa at det er bra at regjeringen foreslår å kutte i elavgiften. Men jeg sa at det er for lite, og at det er en for kort periode.

Så vet jeg at finansminister Slagsvold Vedum er veldig glad i å kjøre dieselbil. Da vet han selvfølgelig også at det er en grunn til at frontruten er mye større enn bakspeilet. Nå er det ikke historien om hva som skjedde i går eller i fjor, som gjelder, nå er det dagens situasjon og de fremtidige konsekvensene av den nye regjeringens politikk for vanlige folk. Da vet vi at vi står i en situasjon nå hvor vi har skyhøye drivstoffpriser – og regjeringen foreslår altså å øke dem ytterligere, selv om det ikke er med like mye som den forrige regjeringen – og vi har rekord når det gjelder nivået på strømpriser.

Det betyr at da må vi også iverksette kraftfulle tiltak. Vi vet at perioden fra nå og ut året kommer til å bli tøff for veldig mange private husholdninger i Norge. Derfor mener Fremskrittspartiet at man burde ha gjort noe

umiddelbart. Bostøtten er et lite tiltak, men det treffer få. Så dette har vi etterlyst, og det har vi fremmet forslag om: både reduksjon i momsen på strøm og en kraftig reduksjon i og fjerning av elavgiften.

Vi er altså fornøyd med at dere gjør noe, men vi mener faktisk at i dagens situasjon – og da snakker vi ikke om tilbake til 2013 eller de siste åtte årene – burde regjeringen ha gjort mer. Men jeg er fortsatt ikke indignert.

Så vet vi at dette budsjettet skal forhandles i Stortinget, og det er naturlig å tenke seg at regjeringen vil forhandle med SV. Da vet vi jo i hvilken retning budsjettet går. Det blir i hvert fall ikke mindre pengebruk, og det blir i hvert fall ikke en politisk retning i tråd med det Fremskrittspartiet ønsker. Men jeg kan love finansministeren at til tross for dette er vi i Fremskrittspartiet beredt til å være med på å forhandle om enda lavere avgifter og lavere utgifter for folk flest. Så han har noen alternativer i Stortinget.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [12:43:10]: Hele dette tåret vil defineres av klimakrisen og ulikhetskrisen. De henger sammen, og de må løses sammen. I land etter land ser vi at fellesskapene brytes ned og svekkes – solidariteten svekkes. Økende forskjeller er gift for samfunnet. I Norge vokser det nå opp 115 000 barn i fattige familier. Samtidig har vi over 400 milliardærer.

De siste årene har folk med lave inntekter og høye boutgifter fått mindre bostøtte. Forskjellene mellom dem som eier sin egen bolig, og dem som ikke får kommet seg inn i boligmarkedet, øker. Samtidig eier de 10 pst. aller rikeste i Norge nesten 60 pst. av all formue. Uføre har fått mindre penger til å forsørge barna sine de siste årene. Samtidig har de rikeste fått over 100 ganger så store skatteuttak som dem som har minst å rutte med. De aller rikeste i Norge betaler langt mindre skatt enn det en gjennomsnittlig lærer eller sykepleier gjør. Mens barna har fått kuttet brillestøtten og mange ikke har råd til en helt nødvendig tannbehandling, mottar den rikeste prosenten i Norge 20 pst. av all inntekt.

Forskjellene i makt og rikdom øker i Norge, og det er et resultat av villet politikk. Økende forskjeller kan ikke møtes med symptomlindring. Vi må omfordele rikdommen og spre makten.

Denne sommeren har hetebølger, skogbranner og flom herjet. Klimaendringene er i gang og gir kortere skisesong, men også tapte liv og tapte hjem. Klimaendringene rammer dem som har bidratt minst til endringene, aller hardest. Og alle utslipp teller nå. Endringene rundt oss skyldes klimagasser vi allerede har sluppet ut, og hvor ille det blir, avhenger av hvor mye vi slipper ut de neste ti årene. Hvert tonn unngått CO₂ er en seier og en forpliktelse vi har.

Klimapolitikken kan ikke svekkes. Hvert budsjett framover må derfor kutte utslippene og bygge framtidens næringer. Vi må ha en klimapolitikk for folk flest, en politikk som gjør det mulig for pappaen på Veitvet, barnehagelæreren i Sogndal og kystfiskeren i Steigen å bli med på klimadugnaden. Men da må også oljedirektøren møte opp.

Ett statsbudsjett kan ikke og skal ikke løse alle verdens utfordringer, men det vil vise hva som er prioriteringene. For SVs del er det små forskjeller, en sterk velferd og høy sysselsetting, og det er klimatiltak som kutter utslippene i dag, og som omstiller Norge fra å være en oljenasjon til å bli en klimanasjon. Det er det mest ansvarlige vi kan gjøre.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:46:13]: Det som ligger felles i analysen mellom SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet, mener jeg er at vi har et felles mål om å få til et Norge med mindre forskjeller, både sosialt og geografisk.

Et av de temaene representanten Kari Elisabeth Kaski løfter opp i innlegget sitt, er boligpolitikk. Vi har også i vårt nye forslag til statsbudsjett løftet boligpolitikken kraftigere, for det er helt riktig som Kaski sier, at en av forskjellsdriverne i Norge er boligmarkedet. Derfor løfter vi lånerammen til Husbanken med 2 mrd. kr. Vi legger også inn mer direkte tilskuddsordninger i boligpolitikken, og vi legger inn penger til områdesatsing i de byene som har størst utfordringer.

Når vi snakker om fordelingspolitikk, er det veldig viktig at vi har begge de dimensjonene hele tiden – sosialt og geografisk – og vi mener at boligpolitikk er et av de områdene vi må løfte kraftigere. I klimapolitikken er det veldig viktig at vi får ned norske klimagassutslipp, og også på den måten som Kari Elisabeth Kaski sier, ved at vi kan klare å bygge ny industri, ny verdiskaping og arbeidsplasser, og at det gjøres på en rettferdig måte.

Noe av det mest ukloke vi som er så heldige å være folkevalgte eller statsråder nå kan gjøre, er å gjøre grep innenfor klimapolitikken som forsterker forskjellene mellom folk. Vi har sett i en del andre europeiske land hvordan det skaper uro og usikkerhet og setter hele den store dugnaden vi må gjennom, i miskreditt.

Derfor er det så viktig at vi, når Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV sammen skal jobbe med budsjettet, klarer å få til en politikk der vi utjevner forskjellene, får ned klimagassutslippene og ser alle deler av Norge. Jeg er i hvert fall glad for at jeg er helt sikker på at SV kommer til å støtte oppunder at vi prioriterer ressurskrevende tjenester. Var det noe min gamle samfylking Karin Andersen brant for, var det nettopp å ta vare på dem som var aller mest utsatt. Jeg mener det grepet vi gjør

der, er et godt grep, bl.a. også at vi øker med 100 mill. kr til statlig barnevern.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [12:48:13]: Jeg takker for kommentaren. SV har gjennom de siste årene lagt fram alternative budsjetter som jo viser en annen kurs for Norge, en mer solidarisk kurs, en mer rettferdig kurs, som reduserer de økonomiske forskjellene, som omfordeler både makt og rikdom, som kutter klimagassutslippene, og som ikke minst har grønn næringspolitikk og industripolitikk som bygger framtidens arbeidsplasser.

For nettopp å få til den kursen må man være villig til å bruke de store virkemidlene og de store summene – i kommuneøkonomien, for det er ute i kommunene våre at velferden vår skapes, oppleves og leves i. Da må man bruke de pengene som trengs til det; også i boligmarkedet, hvor det er viktig at flere får kommet seg inn, men man må også ta kontroll på boligmarkedet, sånn at ikke prisene bare får fortsette å stige sånn som de gjør i dag.

På samme måte må vi bruke de store virkemidlene vi har, for å omfordele gjennom skattesystemet, der de med de aller største inntektene og formuene, som har fått enorme skatteuttak gjennom åtte år med borgerlig styre, nå får bidra mer til fellesskapet, samtidig som folk flest kommer ut i pluss.

Vi må sørge for at folk flest merker at de får bedre råd, også i møte med all den klimapolitikken vi skal gjennomføre de neste årene. Det kommer til å merkes for folk, og det skal det også, men vi skal sørge for at folk får være med i den klimadugnaden. Vi skal sørge for at man får kuttet utslipp, at man får energieffektivisert, men at man også ser at det er en solidaritet ved at de store forurenserne også bidrar – som oljeselskapene, som har et stort ansvar for de klimagassutslippene vi har. Det er det ansvarlige å gjøre når vi nå skal bygge de nye næringene våre for framtiden. Vi trenger en kraftigere grønn industripolitikk som bygger framtidens arbeidsplasser, og sånn sørge for at Norge omstilles fra en oljenasjon til en klimanasjon.

Marie Sneve Martinussen (R) [12:50:27]: Jeg tipper at jeg ikke var den eneste som i helgen så sesongfinalen av Maskorama, og jeg lurer litt på om det er noen her i salen som kan skjule seg bak maskene. I fjor var det finansministeren, og en av sangene han sang da, hadde refrenget:

«Ååå det er langt å gå, og hvem vet om vi kommer i mål?

Det trengs mer enn en kubbe for å lage et bål

Så kom og gå sammen med meg.»

Jeg mener at de ordene egentlig passer ganske bra i dag, for det er veldig langt å gå etter åtte år med en regjering som har økt forskjellene både økonomisk og geo-

grafisk. Men jeg er sikker på at vi kan komme i mål, for det er ikke naturlover som har gitt oss økende klasseskiller og bygd ned velferden. Det er det en hardtarbeidende høyreregjering som har gjort, med konkrete politiske vedtak i denne salen. Når vi har hatt et tydelig stortingsvalg som har gitt et ønske om en ny kurs for landet, er det helt mulig å bruke den samme politiske makten til å snu skuta – og det har vært mange maritime referanser rundt akkurat det hittil i debatten.

Men budsjettforslaget er langt fra nok. Dette kunne vært en merkedag i kampen mot Forskjells-Norge, men dessverre freder regjeringen 30 mrd. kr av skatteuttakene til Erna Solberg. De viderefører kuttene i feriepengene for de arbeidsledige, og de lar store deler av høvelkuttene i offentlig sektor stå helt i fred. Så lenge Arbeiderpartiet og Senterpartiet tvholder på skatteforliket med høyresiden – som gir oss en aksjerabatt, og som gir oss en lav selskapskatt – vil vi aldri få et skikkelig oppgjør med forskjellene.

For alle som sliter med tannlegeregningen, er budsjettet også tannløst og skuffende. Et massivt flertall i befolkningen ønsker seg en tannhelsereform. Likevel – gitt at jeg har klart å lete i tilleggspromisjonen mens jeg hørte en tale – er det altså null og niks fra regjeringen på det, i strid med Hurdalsplattformens mål, som er veldig godt, om å behandle tennene som en del av kroppen.

Akkurat nå ser vi smitteøkning og stor usikkerhet i mange kommuner rundt omkring i landet. Samtidig konkluderer regjeringen allerede nå med å kutte i de forbedrede ordningene for arbeidsledige fra 1. januar. Det kan altså bli sånn at det er en Arbeiderparti-ledet regjering som står ansvarlig for å trekke sikkerhetsnettet vekk under mange av de arbeidsledige i fritt fall. Det mener jeg vil være en historisk mulighet som man da kaster bort, der man kunne brukt erfaringene fra krisen til å utvide og styrke sikkerhetsnettet for arbeidsfolk på varig basis.

Jeg står fortsatt ved at vi kan komme i mål, men da må retningen bli tydeligere og tempoet høyere. Hvis det skjer, er Rødt gjerne med på både å fyre bål og gå mot samme mål.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [12:53:26]: Dette vekket gode minner. I første sending sang jeg «Jeg trenger ikke båt, penger og biler», men i dette budsjettet har vi prioritert båt – dvs. ferjer – så vi har gjort en virkelig tung satsing på det. For å få budsjettet til å gå opp trenger jeg jo penger, og før i dag har jeg fått kjeft for at vi er opptatt av biler også, så det er mye man kan bruke «Jovial» eller Klovner i Kamp til. Det er hyggelig.

Jeg skal gå videre til det representanten til slutt utfordrer på når det gjelder ledighet. Det første regjeringen gjorde, var at vi økte sikkerheten for dem som er langtidsledige, ut året i år, for å lage en gradvis overgang,

men så gå tilbake til normalen. Selv om vi ser at ledigheten er på vei ned, styrker vi tiltakene for å få folk ut fra køen og tilbake i arbeid. Derfor øker vi antallet plasser med 1 000. Vi reduserer ikke selv om ledigheten er på vei ned. Vi styrker det. Og vi styrker ordningene med varig tilrettelagte arbeidsplasser med 250, selv om vi ser at ledigheten er på vei ned, for vi er så opptatt av å få de langtidsledige ut av køen. Vi gir trygghet for alle dem som er på arbeidsavklaringspenger, for den ordningen var det også vedtatt at skulle ut fra 1. januar. Nå gir vi trygghet.

Jeg er ikke enig i den analysen Rødt har om at vi kutter, for vi satser. Hele målet til regjeringen er å sørge for at flere som nå har vært ledige over tid, skal komme seg i arbeid, enten det er teoretikeren, praktikeren eller dem som aldri har vært en del av arbeidslivet. Det er en av de tunge satsingene i dette budsjettet. Det er et veldig viktig mål for Arbeiderpartiet og Senterpartiet å få folk ut fra en mottakerrolle og inn, slik at alle kan bidra. Jobb nummer én er arbeid til alle, står det i Hurdalsplattformen, og vi prioriterer det fordi vi mener det er viktig. Det er viktig for den det gjelder, men det er også viktig for oss som samfunn, for vi trenger den arbeidskraften, bedriftene trenger arbeidskraften. Derfor satser vi så tungt som vi gjør.

Marie Sneve Martinussen (R) [12:55:22]: Jeg er enig i at dette er riktig retning, og jeg har vel allerede i media sagt at dette er det beste budsjettet på åtte år. Det kunne jeg konkludere med før jeg hadde sett budsjettet fordi jeg både hadde fått med meg den rause mengden med lekkasjer fra budsjettet og så klart også kjenner regjeringens politikk.

Det jeg utfordrer på, og som Rødt nok er mer utålmodig på, handler faktisk om å forbedre sikkerhetsnettene også. Gjennom krisen har man utvidet den maksimale perioden man kan motta dagpenger, noe som gjør at man har unngått at folk har falt helt ut av dagpengeordningen i en tid der det fortsatt er krise i enkelte sektorer. På taxfree-butikkene på Gardermoen er det fortsatt – og har vært i hvert fall halvannet år – krise. Det er det også i reiselivsbedrifter i min hjemkommune. Det er det innenfor kulturen og mange andre sektorer.

Rødt ønsker at disse ordningene for det første skal forlenges lenger enn til 1. januar, fordi solidariteten skal vare helt til siste person er ute av krise. For det andre mener vi i Rødt at krisen har vist at sikkerhetsnettet var for dårlig, for da veldig mange ble arbeidsledige, ble det tydelig for veldig mange – egentlig på tvers av partiene – at å få 62,4 pst. av inntekten i dagpenger er lite når man har lav lønn. Derfor lagde man et slags lavlønnstillegg, som Rødt og mange partier var med på å vedta. Det mener vi har vært en forbedring av sikkerhetsnettet, og Rødt mener at vi bør bruke erfaringene fra krisen og faktisk ta

med oss noe av det som har vært bra gjennom pandemien – og dette er en av tingene som har vært bra. Vi ønsker å innføre det som en varig forbedring, på samme måte som kriser tidligere har vært brukt av både høyresiden og kapitalkreftene til å skape forverring i samfunnet. Det vil vi fortsette å mase om, selv om jeg konkluderer med at det er et mye bedre budsjett enn vi har hatt gløden av å se på veldig lenge.

Sveinung Rotevatn (V) [12:57:21]: Når det gjeld å vere ute og snakke om hyggelege sider ved budsjettet før heilskapen vert lagt fram og baksida av medaljen dukkar opp, ser vi vel ikkje så mange som har reint samvit. Så eg skal ikkje setje meg til doms over det. Men det er ein risikosport å gjere det, for når heilskapen kjem fram, ser ein den baksida av medaljen.

I helga var regjeringa ute og snakka om klimasatsingar i budsjettet. Ein klimamilliard skulle ligge inne der, og det høyrer jo veldig bra ut. Men kva er det vi no ser når vi les budsjettet? Det skal vere avsett 100 mill. kr til ladepunkt for elbil. Det er bra. Men ein skal samtidig auke skattebyrda for elbileigarane med 430 mill. kr. Ein tek mykje med den eine handa og gjev bitte litt tilbake.

Ein skal gje 200 mill. kr meir til Enova. Det er bra. Samtidig tek ein 400 mill. kr frå Nysnø. Ein tek 72 mill. kr frå miljøteknologiordninga og svekkjer i sum verke-middelapparatet inn mot grøn omstilling. Ein skal gje 500 mill. kr meir i grøn bistand, men ein kuttar bi-stands budsjettet med 750 mill. kr.

Så når vi ser heilskapen i dette som er vorte lagt fram, er det inga klimasatsing. Det er svekkingar. Den svekkinga som vil få størst konsekvensar for utsleppa, er at ein no gjer det betydeleg billigare å kjøpe fossilt drivstoff. Det skriver regjeringa sjølv i budsjettet vil føre til auka utslepp på 1,5–2 millionar tonn i åra framover. Det er betydeleg.

Og når representanten Kari Elisabeth Kaski seier at kvart tonn med kutt er ein siger, får ein vel då konstatere at her er det to millionar nederlag.

Dette er ganske alvorleg, for når ein står i Glasgow under eit viktig klimatoppmøte og snakkar om kor viktig det er at verda skal handle, så må vi også gjere jobben på heimebane. Desse svekkingane gjer ein under overskrifta «rettferdig klimapolitikk for vanlege folk». Men det er ikkje slik at vanlege folk køyrer pickup frå Oslo vest til Oslo vest med dokumentmappe om morgonen. Dei tek kollektivtrafikk. Og no er kollektivtrafikken i Noreg i ein alvorleg situasjon: Bilbruken går opp, talet kollektivreiser går ned, inntektene går ned, og det vert ikkje løyvt noko for å avhjelpe den situasjonen.

Då regjeringa tiltredde, sa statsminister Jonas Gahr Støre at framover er det ei viktig endring som skal skje i klimapolitikken; ein skal telje CO₂-utslepp like mykje

som ein tel kroner og øre. No har vi talet på kroner og øre, det er lagt fram i dag. Det spørsmålet eg håper finansministeren vil svare på i kommentaren sin, er: Har han talt CO₂-utslepp? Kva vert den samla klimaeffekten av det som i dag vert lagt fram? Det einaste talet eg finn, er svekking på 1,5–2 millionar tonn CO₂. Men kanskje er det noko her finansministeren har berekna vil føre til kraftige klimagasskutt. Eg ser i så fall fram til det.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [13:00:25]: Det er litt fascinerende å høre en som var statsråd i den utgående regjeringen, moralisere over at vi ikke har bevilget mer penger til kollektivtransport. Det som ligger inne i budsjettet, er jo 500 mill. kr mer til fylkene. Det er ikke 500 mill. kr mindre, det er 500 mill. kr mer, som fylkene kan bruke til nettopp kollektivtransport hvis de ønsker det. Det er litt forunderlig at tidligere statsråd Rotevatn ikke la inn f.eks. de 500 millionene da han selv hadde muligheten. Det valgte man ikke å prioritere. Så vi prioriterer 500 mill. kr mer til landets fylker, slik at de kan opprettholde nettopp buss-, tog- og ferjetilbudet – og andre typer kollektivtilbud – rundt omkring i Norge. Det er et godt tiltak.

Denne regjeringen, som utgår fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, har også varslet at vi skal ha en helt annen måte å jobbe med klimapolitikken på. Vi skal ha det som en del av de årlige statsbudsjettene i årene som kommer. Vi har også en ambisjon om å skape grønne arbeidsplasser. Vi bruker mer penger på Enova, vi bruker mer penger på Innovasjon Norge, slik at de kan skape mer grønn industri. Vi sørger for at det blir mer lønnsomt å bruke biodrivstoff framover, som er det motsatte av hva Venstre gjorde da de satt i regjering. Vi øker også klimabistanden, for vi mener at det er riktig.

Så vi har en helt annen og aktiv klimapolitikk. Men det er sant, som Rotevatn sier, at vi har strammet inn på firmabilbeskatningen, for vi har sett på hvem det er som får de firmabilsbeskatningsfordelene, og det er de som har best råd fra før. Vi har prioritert en del av de midlene vi har spart på firmabilbeskatningen, til f.eks. ressurskrevende tjenester. Vi mente – da vi så hvilken gruppe som fikk de fordelene – at det var en riktigere bruk av pengene. Det var ikke et klimatiltak at de som kjøpte seg Tesla X eller Porsche Cayenne, skulle få lavere skatt. Det var et tilbud arbeidsgiveren kunne gi, og det kan man fortsatt gi, men man får ikke en så stor skattefordel som tidligere. Det står jeg for; vi bruker pengene på bedre ting.

Sveinung Rotevatn (V) [13:02:30]: Vi har eit 2025-mål vi skal nå. Då skal alle bilar som vert selde i Noreg, vere nullutsleppsbilar, og kvar innstramming i det systemet vi har i dag, gjer det vanskelegare å nå det målet. Det er klart at når ein aukar skattebyrda til

elbileigarane med nesten ein halv milliard, vil det gjere det vanskelegare å kome dit. Då vert det meir lønsamt å kjøpe ein fossildriven pickup og ha det som firmabil framfor ein nullutsleppsbil. Det er mogleg at det er ønskt politikk, men det gjev ikkje ønskt resultat dersom ein tek klimamåla på alvor.

Det ligg eit alvor over dette, for vegen fram mot 2030 er ganske krevjande. Vi skal kutte betydeleg. Eg registrerer at finansministeren ikkje har gjort det statsministeren sa han skulle, nemleg å telje CO₂-utslepp. Det einaste talet som står her, handlar om at klimagassutsleppa kjem til å auke betrakteleg – med millionar av tonn – framover. Det bør regjeringa ta på alvor.

Det er mykje anna ein kunne ha gått inn i her, f.eks. om skatteprofilen. Vanlege folk skal altså få 200 kr i året i skattelette, men vanlege folk inkluderer tydelegvis ikkje studentar eller unge i arbeid, som får 5 000 kr i skatteskjerpingar. Det er mykje som regjeringa har lovd og sagt at ein skal gjere, som ein ikkje gjer.

Men heldigvis – eg får avslutte positivt – er det nokre ting som regjeringa har snudd på. Senterpartiet har openbert gjort heilomvending når det gjeld synet på CO₂-avgift fram mot 2030. Det er bra. Ein beheld ABE-reforma. Dei unnataka frå CO₂-avgifta som Arbeidarpartiet før har vore for, som for avfallsforbrenningsanlegg og veksthus, er ein ikkje lenger for – det er bra. Ein følgjer opp budsjettpolitikken til den borgarlege regjeringa der.

Men summen her er det vanskeleg å sjå skal gjere det enklare å gjennomføre det grønne skiftet. Tvert imot svekkjer ein verkemiddelapparatet, og ein gjer det billigare å forureine. Ein skriv sjølv at det vil få konsekvensar i form av høgare utslepp, i ei tid der vi må ha lågare utslepp. Det håpar eg at Stortinget og dei som skal forhandle med regjeringa om statsbudsjett, tek på det aller djupaste alvor, for det er det vi står i Glasgow og lover – at vi skal oppfylle våre klimamål. Då må ein vise det i faktisk handling.

Kristoffer Robin Haug (MDG) [13:04:37]: Jeg vil starte med å uttrykke min respekt for den store jobben finansministeren har hatt med å endre statsbudsjettet under høyt tidspress. Hadde samfunnet vårt vært i en situasjon uten spesielt store utfordringer, ville det vært mye godt å finne her – bl.a. omfordeling, økte frie midler til kommunene osv. Men på noen helt grunnleggende områder setter vi spørsmålsteget ved om regjeringen har forstått alvor.

Jeg vil tro at finansministeren i hastverket med det nye budsjettet ikke rakk å høre talen som David Attenborough holdt på klimatoppmøtet i Glasgow. Der beskrev han hvordan framtiden til alt liv på jorden er avhengig av en eneste ting, nemlig at vi tar vare på naturen

som utgjør vårt felles livsgrunnlag, og får kontroll over karboninnholdet i atmosfæren.

Det vi trenger nå, er en regjering som legger all sin kraft i å håndtere natur- og klimakrisen, som truer framtiden. Vi trenger mot, lederskap, kampvilje og dugnadsånd. Løsningene er klare. Det som gjenstår, er handling.

I det budsjettet som er lagt fram her, forsvinner f.eks. mye av effekten av Ernas beskjedne økning i CO₂-avgiften. På dette feltet settes klimapolitikken i revers. Jeg forstår det også slik at det ikke finnes noen større grep for å dempe den vanvittige satsingen på olje som regjeringen har arvet fra høyresiden. Jeg vil minne finansministeren om at Statistisk sentralbyrås siste anslag viser at det vil bli investert 67 ganger mer i fossil energi i 2022 enn i all annen industri til sammen.

Men noe av det mest alvorlige i dette budsjettet er at det – så vidt jeg kan finne – ikke settes av en eneste krone til koronastøtte for kollektivselskapene. Et samlet Norge, alle kollektivselskapene i hele landet, har krevd 1,1 mrd. kr i øremerket støtte. 500 mill. kr som fylkeskommunene skal bruke til veldig mange andre gode tiltak, vil ikke rette opp i dette. Bussavganger og bussruter kan rett og slett forsvinne. Prisene vil kunne gå opp i en tid der de burde gå ned. De som rammes hardest av dette, er særlig dem med lavest inntekt, som ikke har råd til verken sertifikat eller bil. Det vil ramme sykepleieren og renholdsarbeideren som må tidlig eller sent på jobb. Det vil ramme mange av våre eldste, det vil ramme ungdommen og dem som av helsemessige grunner ikke kan kjøre bil.

Til slutt vil jeg si at selve grunnen til at klimakrisen er en av våre største utfordringer, nettopp er at den rammer den skjøre balansen i naturen, som utgjør livsgrunnlaget vårt. Da er det oppsiktsvekkende at dette budsjettet ikke setter av tilstrekkelig med penger til naturen, men tvert imot ser ut til å gå på bekostning av naturen og bl.a. kutter 120 mill. kr til skogvern.

Nå blir det opp til Stortinget å slå ring om naturen og vårt felles livsgrunnlag og sikre at budsjettet ikke bare gir velferd for gjennomsnittsnormannen akkurat nå, men velferd for alle for alltid.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [13:07:44]: Når det gjelder hva som har vært viktig for regjeringen, kan jeg begynne med det siste, som gjelder skogvern. Der har vi satt av en stor post til frivillig skogvern neste år, der man kan spille på lag med lokalbefolkningen og finne gode løsninger. Så det er på et høyt nivå. Det er viktig at vi har en vernepolitikk der vi tar vare på unike naturbiotoper og det biologiske mangfoldet. Det er et felles ansvar vi har, og derfor har vi også satt av ressurser til det.

Så har vi også satt av ressurser til en aktiv skogpolitikk der vi kan bruke skogen mer aktivt i klimapolitikken. Når vi skal klare å omstille samfunnet vårt over tid, er noe av hovedsvaret å gjøre det gjennom en forsvarlig bruk av de fornybare ressursene. Der er skog en av mulighetene, og det er der analysen til Miljøpartiet De Grønne og til regjeringsplattformen noen ganger krasjer, for vi tror at noe av den beste forvaltningen er forsiktig og langsiktig bruk, ikke ensidig vern. Skal vi klare å bygge ny, grønn industri, må vi verne de biotopene som trengs, men vi må også ha en politikk for bruk av skogen som skaper flere arbeidsplasser og mer industri og gir mer verdiskaping, og som gjør at vi kan binde CO₂ gjennom aktiv bruk.

Det er det man også ser i industri- og klimadelen av tilleggsproposisjonen: at vi gjør mange grep for å klare å få opp bruken av våre fornybare energiresurser. Det er grep som gjelder hydrogen, det gjelder havvind, biodrivstoff og skog – som jeg har nevnt – og det er ressurser til Innovasjon Norge, som f.eks. kan hjelpe industribedrifter som skal bli bedre på resirkulering og den typen tiltak. Så det er en meny av tiltak som gjør at vi kan spille på lag med folk, skape arbeidsplasser, få ned utslippene og samtidig sikre det biologiske mangfoldet.

Jeg er helt enig i grunnsetningen om at vi som sitter her, har ansvaret for å overlevere Norge i litt bedre stand enn da vi overtok det, og det inkluderer selvfølgelig det biologiske mangfoldet.

Kristoffer Robin Haug (MDG) [13:09:40]: Jeg setter pris på intensjonen om å bygge opp nye arbeidsplasser. Et problem som fastlandsindustrien i dag kommer til oss politikere med, er at de nettopp har ledige arbeidsplasser, men de får ikke tak i de beste talentene. Når en nyutdannet sivilingeniør har valget mellom å tjene 800 000 kr i en framtidsrettet grønn arbeidsplass eller å tjene godt over millionen på norsk sokkel, er det åpenbart at kun de aller sterkeste idealistene vil kunne bidra til det grønne skiftet og vekst i fastlandsindustrien.

Her er det flere næringslivsledere som kommer til politikerne og trygler og ber om at vi omprioriterer midlene fra ensidig å fokusere på subsidier av oljebransjen til faktisk å bruke like store muskler – helst større – på å bygge opp grønn industri i næringslivet.

Jeg er også enig med finansministeren i at det er viktig å bruke de fornybare ressursene fornuftig, men det er forskjell på å bruke og å bruke opp. Her er nok en stor del av virkelighetsoppfatningen forskjellig mellom nettopp regjeringen og Miljøpartiet De Grønne. Det er selvfølgelig viktig å bruke skogressursene på en god måte, men vi risikerer at overforbruk og altfor mye flatehogst skader det sårbare økosystemet i jordbunnen, som er der forskningen viser at noe av den aller største CO₂-

fangsten foregår. Det hjelper ikke å kutte opp masse tømmerstokker som fanger litt CO₂, hvis det ødelegger det biomangfoldet som fanger størst mengder CO₂, jordbunnen.

Dette er noe vi i tiden som kommer, kommer til å forhandle om og sikkert være uenige om, men også finne gode løsninger på, og vi ser fram til et utfordrende samarbeid med regjeringen.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [13:11:39]: Jeg skal love finansministeren at han skal møte et Kristelig Folkeparti som er konstruktivt, som går inn i budsjettene og dokumentene som kommer, på en konstruktiv måte. Derfor skal jeg begynne med å gi honnør der jeg kan nikke anerkjennende når jeg leser dokumentet. Jeg synes det er bra at en øker kommunebudsjettet med såpass store bevilgninger som en gjør. Jeg synes det er bra at en gjør endringer i taxfree-ordningen, som er et fornuftig grep. Jeg er også glad for at en ikke bruker mer oljepenger, for jeg vet hvor fristende det er å bruke litt mer for å kunne få inn litt flere av de gode formålene en ønsker. Jeg er helt enig med finansministeren i at spesielt i tider som dette, når mange er bekymret for økt rente og vi vet det går bedre i norsk økonomi, er det viktig at vi klarer å holde igjen.

Men jeg skal også love finansministeren at Kristelig Folkeparti skal si tydelig fra når vi er uenige. Når en kommer til inndekning i budsjettet, er første setning at bistandsbudsjettet reduseres med 750 mill. kr. Det skuffer meg. Mye av den store satsingen som ligger på bistandsbudsjettet, er bl.a. et klimainvesteringsfond, der vi skal generere kanskje 10 mrd. kr, som igjen vil bety kanskje 100 mrd. kr i investering i ny fornybar energi istedenfor kullkraftverk – sol, vind og andre fornybare kilder i de fattigste landene, noe som betyr enormt mye for å få ned utslippene. Regningen for det sender altså den nye regjeringa til verdens fattigste. Det er de som skal betale regningen for at utslippene skal kuttes. Der kommer vi til å protestere.

Det var en gjennomgangstone at det nå var andre svar, en ny retning. Dessverre er det også en ny retning for familiene. Fritidskortet, som vi la til grunn at skulle gi ca. halvparten av ungene i Norge 2 000 kr i året fra neste år – enten det var i Bergen eller det var Stavanger, Trondheim, Tromsø, Bodø, Kristiansand, Kvinesdal osv. – tar de vekk. Det vil bety enormt mye for mange barn og unge mellom 6 og 18 år som ikke kommer seg inn på fritidsaktiviteter. Nå ville det vært gratis for dem. De kunne brukt fritidskortet og deltatt på fritidsaktiviteter. Hvis ikke det er vanlige ungdommer og vanlige barn som i dag opplever ikke å bli med på leken, så vet ikke jeg. Det er ufattelig at regjeringa velger å skrinlegge det prosjektet.

Kuttene i kontantstøtte er begynt. Den første måneden tas i dette budsjettet. Vi vet fra Hurdalsplattformen at det skal tas videre et halvt år til. Når det gjelder foreldrebetalingen, som ville gitt en økning fra 15 000 kr til 25 000 kr for dem som har barn nummer to eller tre i barnehagen, gjøres ikke den endringen vi foreslo. Det er også et større kutt i private barnehager, med 170 mill. kr. Kontaktfamilieordningen, som er viktig for alle som opplever å få beskjed om at barnet de bærer på, kan ha en alvorlig sykdom eller utfordringer, fjernes. Samlivskurs for førstegangsførelse skal kuttes. Lista er lang når det gjelder familiene. Dessverre er det en helt annen retning, en helt ny kurs, enn det Kristelig Folkeparti hadde. Når finansministeren er fra Senterpartiet, skuffer det meg kanskje særlig.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [13:14:43]: Selv i et så stort statsbudsjett som det vi har i Norge, er det veldig krevende prioriteringer å gå gjennom. Da vi skulle gjøre prioriteringer, var en av de tingene vi tenkte vi måtte prioritere høyere på barne- og familieområdet, det statlige barnevernet. Jeg mener at det var en riktig og viktig prioritering, derfor løftet vi 100 mill. kr til det. Vi mente også at tiltaksordningen for å inkludere barn og unge, som er en målrettet ordning, var den viktigste veien å gå, og vi økte den posten til 550 mill. kr. Den treffer ikke alle på samme måte som fritidskortordningen, men den treffer dem som trenger det aller mest – en målrettet, god ordning.

Så tenkte vi på den ordningen som skulle treffe alle. Da gikk vi over på kultursektoren og prioriterte momskompensasjon, for det stimulerer det frivillige arbeidet. En kan få mye merverdi av at de som legger til rette for fotball eller idrett av andre slag eller kor eller hva det skulle være, merker at dugnadspengene de tar inn, går til aktivitet. Derfor prioriterte vi det. Og så la vi på, som representanten Ropstad sa – det er sjelden kost i en stortingsaal at en opposisjonspolitiker roser den nye regjeringen, men han roste oss for å øke kommuneøkonomien, og det må jeg takke for. Det er nettopp fordi det gir kommunene større muligheter til å tilpasse fritidstilbud, hjelpe dem som har ekstra utfordringer.

Og så har jeg flere ganger løftet fram ressurskrevende tjenester. Det er derfor vi har prioritert som vi har gjort. Når man ser summen av prioriteringer, vil man merke at det er en ganske kraftfull satsing mot barn og unge, og spesielt mot dem som har ekstra store utfordringer. Hvis man også ser på skatteprofilen, er de som får mest nytte av skattereformene vi gjør, folk med lave og middels inntekter. Derfor er helheten et godt og balansert budsjett som vil styrke frivillighet og styrke hverdagen for mange unger. Ikke minst er det også bra at vi nå har redusert maksprisen i barnehagen.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [13:16:46]: Jeg takker for svar. Jeg vet at det er vanskelige prioriteringer som gjøres, men mange av disse tiltakene er målrettede tiltak nettopp for familier. Hva er grunnen til at en kutter samlivskursene for dem som skal få sitt første barn? Det er et så målrettet tiltak for å forebygge, noe som jeg vet er viktig også for denne regjeringa.

Fritidskortet er et helt nytt tiltak, som vil være målrettet. Jeg fikk et brev om at en guttunge gikk rundt og bar på et kort, og han sa at han var unik, for han hadde fått 2 000 kr som han kunne bruke på sine fritidsaktiviteter. Det er så mange som opplever at foreldrene ikke prioriterer det. Her vil de få det gratis – en ny måte å gjøre det på. I denne sal har vi prioritert barn og unge i så mange sammenhenger. Her var det et helt nytt, målrettet tiltak, som regjeringa velger å skrote. Jeg ber om at en vurderer det på nytt, at en kan se gjennom forsøkene og se om dette er noe som en likevel kan finne rom til framover.

Det samme gjelder skattefradrag med hensyn til frivillige organisasjoner. At Senterpartiet velger å kutte det, som også er et målrettet tiltak for å stimulere til at folk gir til frivillige organisasjoner, fra 50 000 til 25 000 kr, synes jeg også er skuffende.

Men vi skal gå grundig inn i budsjettet, vi skal være konstruktive, og vi skal forsøke å hindre at det blir en ny retning for verdens fattigste – at det ikke tas fra verdens fattigste når vi skal gjøre de tøffe prioriteringene. Vi skal prioritere frivilligheten, og vi skal løfte ideell sektor, for jeg vet at når kuttene innen private barnehager eller kapitaltilskuddet til friskolene kommer, er det veldig mange ideelle, små barnehager eller skoler som vil bli rammet, og det er de frivillige kreftene som tilbyr et alternativ.

Da vi satt i regjering, prioriterte vi verdens fattigste, vi styrket familiene målrettet, vi skapte nye arbeidsplasser, og vi bidro ikke minst til å kunne få omstilling til en ny og grønnere retning.

Økningen i formuesskatten på f.eks. traktorer, maskiner, utstyr og fiskebåter vet finansministeren rammer spesielt de små og mellomstore bedriftene i distriktene. Er det noe vi trenger nå, er det at de har kapital til å klare omstillingen og til å skape nye, viktige arbeidsplasser for folk som bor rundt om i hele landet.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [13:19:04]: Det som er hovedlinjen i det statsbudsjettet som nå er lagt fram, er at Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen har tro på å bruke politikken til å utjevne forskjeller. Man får også fram i den debatten som har vært her nå, at det er helt ulike holdninger til det, der Høyre prøver å nesten umyndiggjøre budsjettforslaget og si: Hva er prosjektet? Hva er meningen? Jo, prosjektet er at vi øn-

sker å utvikle hele Norge. Det er et ganske stort prosjekt – at vi har ambisjoner om at det skal være mulig å leve gode liv helt fra Nordkapp i nord til Lindesnes i sør. Det er et kjempeprosjekt, og vi gjør mange grep for det.

Og så har vi et prosjekt om at uansett hvilken bakgrunn man har, så skal man ha like muligheter – om man kommer fra et rikt hjem eller fra et fattig hjem. Vi ønsker å bruke politikken til å utjevne sosiale forskjeller. Det er egentlig det norske prosjektet oppsummert; vi ønsker et land med små forskjeller mellom folk uansett hvor man kommer fra, uansett hvilken økonomisk bakgrunn man har. Og Arbeiderparti–Senterparti-regjeringen har tro på at vi kan bruke politikken nettopp til å nå det målet. Det er det store prosjektet. Vi har den grunnholdningen at vi som sitter og styrer nå, er heldige, for det har vært noen strateger før oss som har tatt kloke valg som gjør at vi har helt unike muligheter. Man har sikret nasjonalt eierskap, nasjonal råderett og kontroll over naturressursene, noe som har gjort at vi har bygd arbeidsplasser, sørget for verdiskaping og opparbeidet oss en enorm nasjonalformue som knapt noe annet land har.

Når vi brukte såpass mye tid på det i finanistalen, var det nettopp for å understreke at nå er det vår jobb å forvalte den arven videre. Men vi må også ta kloke valg som gjør at de generasjonene som kommer etter oss, enten det er som statsråder eller som folkevalgte, har samme muligheten som det vi har, til å skape gode, trygge liv. Hele formålet med den økonomiske politikken er å skape trygge rammer rundt folks liv, at hverdagen er god, at den er trygg, at man kan ha framtidsdrømmer og ha noen visjoner – uansett hvor man kommer fra. Det er vårt prosjekt. Jeg er veldig stolt over og glad for å få lov til å være en del av en regjering som har det som prosjekt, at vi også framover skal ha et Norge med små sosiale forskjeller og små geografiske forskjeller, og at vi, når vi skal omstille Norge til et mer klimavennlig samfunn, alltid skal ha den ledetråden med oss. Vi skal omstille, skape arbeidsplasser, men det skal alltid være med framtidstro og optimisme, uansett bakgrunn, uansett bosted.

Jeg gleder meg til et tett og godt samarbeid med Stortinget om budsjettprosessen. Det er alltid et fint eventyr og mange runder. Jeg takker for en god debatt.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at finansministerens redegjørelse om endringer av Prop. 1 S for 2021–2022 og Prop. 1 LS for 2021–2022 om statsbudsjettet 2022 legges ut for behandling i et senere møte i Stortinget. – Det anses vedtatt.

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

